

Cyngor Bwrdeistref Sirol
MERTHYR TUDFUL
MERTHYR TYDFIL
County Borough Council

FFORWM CYLLIDEB YSGOLION GWEITHGOR
Dydd Gwener, 10 Tachwedd 2023
(Ystafell Gynadledda 3, Canolfan Ddinesig)

NODI ADAU

PRESENNOL: Stuart James (Afon Taf) (Is-gadeirydd Gweithgor)
Owen Morgan (Ysgol Gynradd Parc Cyfarthfa)
Rhiannon Stephens Davies (Greenfield)
Alwen Bowen (Ysgol Rhyd Y Grug)
Anthony Lewis (Pennaeth Cynllunio Ysgolion, Cymorth ac Adnoddau)
Ian Kent (Cyfrifydd Addysg)

YN BRESENNOL: Joanna Lewis (Rheolwr LMS)
Gary Winston (Clerc y Fforwm)
Fairyal Pabani (Rheolwr Arlwyo)
Chris Jones (Gwasanaethau Eiddo)

YMDDIHEURIADAU: Sarah Hopkins (Blessed Carlo Acutis)
Simone Roden (Ysgol Gynradd Gymunedol Ynysowen)
David Anstee (Ysgol Y Graig)

Na.	Trafodaeth/Gweithredu
1.	<p><u>Cadeirydd</u> Yn absenoldeb y Cadeirydd penodwyd Mr D. Antsee, a Mr S James yn Is-gadeirydd ar gyfer y gweithgor y flwyddyn academaidd hon, a Chadeiriodd y cyfarfod.</p>
2.	<p><u>Gwasanaethau Arlwyo CLG</u> Croesawodd yr aelodau Mrs Pabani a diolchodd iddi am ei presenoldeb. Eglurwyd mai pwrpas y cyfarfod oedd gofyn i Reolwyr Gwasanaeth fynychu'r cyfarfod er mwyn trafod sut mae'r gwasanaeth wedi newid yn ystod y tair blynedd diwethaf ac unrhyw bryderon oedd gan ysgolion.</p> <p>Eglurodd y Cadeirydd nad oedd Mrs Roden yn gallu mynychu'r cyfarfod, ond ei bod wedi anfon e-bost gyda rhai materion yr hoffai eu codi. Roedd y eitem cyntaf yn gysylltiedig ag adran D2.7 a'r cyfeiriad at ddefnyddio arfer ac ewyllys da.</p> <p>Trafodwyd hyn a chytunodd Mrs Pabani i ddiwygio'r adran honno er mwyn dileu'r cyfeirnod hwnnw.</p> <p>AL: Mae'r mater o wastraff hefyd wedi'i godi ac mae'r ALL eisoes wedi cytuno i gynnal archwiliad i edrych ar hyn ar draws sampl o ysgolion. FP: Y broblem sydd gan staff yw weithiau mai dim ond archebion rydyn ni'n eu cael yn hwyr ac mae staff yn tueddu i fod yn ofalus a pharatoi gormod o fwyd er mwyn osgoi rhedeg allan o fwyd. Mae hyn weithiau'n arwain at wastraff ychwanegol. Bydd yr archwiliad yn adolygu'r gwastraff yn y gegin ac yn yr ystafell fwyta.</p>

Na.	Trafodaeth/Gweithredu
	<p>SJ: Soniwyd hefyd am gymysgu rhai bwydydd ar blatiau. FP: Rydym yn ymwybodol o hyn, ac mae'r staff yn gwasanaethu'r pryd cyfan ac eithrio bwydydd gwlyb fel grefi, ffa neu gwstard ac mae staff wedi cael cyfarwyddyd beth ddylent fod yn ei wneud a bod angen iddynt ofyn yn gyntaf cyn rhoi'r pethau hyn ar blatiau. Hefyd gyda phethau fel tiwna gyda thatws pob, dylid defnyddio derbynebau ar wahân ar gyfer y rhain fel nad ydyn nhw'n difetha'r tatws pob os nad yw disgyblion yn hoffi'r llenwad.</p> <p>SJ: Mae gan fy ysgol broblem gyda disgyblion yn cael rholiau brechwast yn hytrach na chinio. Ni all hyn fod yn ddewis da. AL: Maent yn ddewis poblogaidd gyda disgyblion, ond rydym wedi cynnal arolwg disgyblion yn ddiweddar a byddwn yn gweithio gyda chi a'ch cyrff disgyblion i ystyried canlyniadau hyn a thrafod pa newidiadau i'r bwydlenni yr hoffech eu gweld.</p> <p>OM: Mae gennym chilli con carne weini i fabanod ac mae bron neb yn ei fwyta. Mae hyn yn golygu bod gennym blant nad ydynt yn bwyta cinio a llawer o wastraff. Trafodais hyn gyda Phennaeth arall, a dywedon nhw fod y pryd tsili yn boblogaidd gyda'u plant. A fyddai'n bosibl cael mwy o hyblygrwydd i ddarparu ar gyfer gwahanol chwaeth mewn ysgolion? FP: Yn anffodus, mae ein bwydlen yn cael ei dadansoddi gan Lywodraeth Cymru er mwyn derbyn cydymffurfiaeth ardystiedig ac felly mae wedi'i gosod nawr ar gyfer y flwyddyn i ddod. Unwaith y bydd wedi'i gymeradwyo, ni allwn ei newid tan y flwyddyn ganlynol. Rydym wedi rhoi cynnig ar brydau gwahanol sy'n seiliedig ar friwrig, ymgynghorwyd â'r fwydlen o'r blaen ac ni chawsom lawer o sylwadau arno. Mae angen i ni gadw briwrig ar y fwydlen gan ei fod yn ffynhonnell bwysig o brotein.</p> <p>AL: Efallai y gallwn wella ein deialog gyda Phenaethiaid a dilyniant ar rai o'r materion hyn. Gallem gael sesiynau blasu i gyflwyno'r eitemau hyn i ddisgyblion.</p> <p>FP: Mae'n rhyfedd bod gennym ddewisiadau gwahanol rhwng ysgolion ond mae llawer o enghreifftiau o hyn.</p> <p>AL: Rwy'n deall y bydd mwy o ddewis prydau ym mis Ionawr? FP: Oedd, cawsom anawsterau o'r blaen wrth gynnig dewis wrth i blant ddrysu ac na allent wneud penderfyniad, ac felly mae trefniadau lleol wedi'u gwneud gydag ysgolion ynglŷn â disgyblion cyfnod sylfaen yn unig yn cael yr opsiwn poeth ond gellir cytuno ar y trefniadau hyn gyda phob ysgol. Gyda chyflwyno dewis prydau bwyd, bydd rhieni yn gwneud y dewis.</p> <p>SJ: Mae dŵr yn dal i fod yn broblem; Rydym yn defnyddio dŵr potel sy'n creu llawer o faterion ailgylchu a dylai sbwriel o amgylch yr ysgol a dŵr fod ar gael gyda'r prydau bwyd ac nid yw hynny'n digwydd. FP: Rydym wedi archebu biniau ailgylchu, a byddant yn cael eu danfon i ysgolion yn fuan. Oes gennych chi ffynnon ddŵr? SJ: Na, nid ydym erioed wedi cael un. AL: Dylai jygiau dŵr fod ar gael amser bwyd, a byddwn yn dilyn hynny. Gadawodd AL y cyfarfod.</p> <p>AB: A yw bar salad yn opsiwn? FP: Fe wnaethon ni gyflwyno bariau salad ychydig flynyddoedd yn ôl ond doedden nhw ddim yn llwyddiant. Rwyf wedi gwirio gydag Awdurdodau Lleol eraill ac mae'n ymddangos mai dim ond</p>

Na.	Trafodaeth/Gweithredu
	<p>Caerffili sydd ganddyn nhw o hyd. Hylendid yw'r prif bryder. Bydd gan ein bwydlen newydd fwy o eitemau salad.</p> <p>SJ: Nid yw'r cyllyll pren yn boblogaidd.</p> <p>FP: Roedd gofyn i ni roi'r gorau i ddefnyddio cyllyll a ffyrac plastig. Fe wnaethon ni archebu cyllyll a ffyrac metel ar gyfer ysgolion uwchradd, ond diflannodd yn gyflym, ac nid oedd yn gynaliadwy felly fe wnaethon ni archebu cyllyll pren wedyn, nid yw'n ddelfrydol ond anodd gweld beth arall y gallem ei wneud.</p> <p>SJ: Mae'r ffyrac pren hefyd yn cael ei roi yn y biniau gwastraff bwyd, efallai bod angen gwell goruchwyliaeth. Mae gwelliannau wedi bod i'r gwasanaeth ond mae materion i'w datrys o hyd ac rydym hefyd yn dal i ddefnyddio llawer o staff addysgu i oruchwyllo'r ddarpariaeth, ac nid yw hyn yn gynaliadwy.</p> <p>Gan nad oedd cwestiynau pellach, diolchwyd i Mrs Pabani am ei phresenoldeb a gadawodd y cyfarfod.</p>
3.	<p><u>Caffael</u></p> <p>JL: Cynhaliwyd Cyfarfod Fforwm Clercod cyn hanner tymor ac edrych ar sut roedd ysgolion yn gwario arian ac opsiynau ar gyfer arbedion. Buom yn trafod y contract sydd gennym gyda Hope ac mai nhw oedd y cyflenwr a ffeirir ar gyfer y rhan fwyaf o eitemau ysgol. Cyflwynwyd gwybodaeth a oedd yn dangos yr arbedion posibl wrth brynu eitemau cyffredin fel papur a llyfrau o'i gymharu â chyflenwyr eraill.</p> <p>Mae'n ymddangos bod angen i ni wneud rhagor o waith i wneud ysgolion yn ymwybodol o'r arbedion posibl.</p> <p>SJ: A fydddech chi'n gallu dadansoddi'r hyn mae fy ysgol yn ei wario ar gyflenwyr eraill? Fel Penaethiaid nid oes gennym yr amser i fod yn chwilio am gyflenwyr gwahanol.</p> <p>OM: Bydd fy staff yn edrych i weld a allant gael eitemau rhatach mewn manau eraill.</p> <p>IK: Mae Hope wedi gwarantu'r pris rhataf.</p> <p>AL: Mae'r Tîm Caffael yn awyddus i gael mwy o gysylltiad ag ysgolion a chynnig cymorth ar sut y gall ysgolion gael y gwerth gorau wrth brynu.</p> <p>JL: Mae'r Fforwm Clerc yn ffordd dda o rannu'r wybodaeth hon ac arfer gorau. Byddaf yn gofyn i Gaffael a allant roi terfyn ar eu gwariant i ysgolion unigol.</p>
4.	<p><u>Gwasanaethau Eiddo CLG</u></p> <p>Croesawodd yr aelodau Chris Jones a diolchodd iddo am fynychu'r cyfarfod. Amlygwyd pwrpas y cyfarfod. Esboniodd JL fod Mrs Roden wedi anfon e-bost yn gofyn am eglurhad ynghylch cyfrifoldeb am wiriadau cydymffurfio cyfreithiol a statudol a gofynnodd a ellid cynnwys hyn yn y CLG.</p> <p>CJ: Bydd angen i mi fynd drwy'r rhestr ond gallaf ddarparu'r wybodaeth y gofynnwyd amdani.</p> <p>SJ: Os yw rhai o'r meysydd hyn yn gyfrifoldeb yr ALI fel mae SR yn honni, a ddylid eu hariannu gan yr ALLau?</p> <p>CJ: Byddwn yn edrych arno, ond nid oes gan y Gwasanaethau Eiddo gyllideb cynnal a chadw.</p>

Na.	Trafodaeth/Gweithredu
	<p>OM: Nid wyf yn credu ein bod yn awgrymu bod Gwasanaethau Eiddo yn talu ond gallai fod yn gyfrifoldeb yr ALLau.</p> <p>SJ: Mae monitro ynni hefyd wedi'i grybwyll, a ddylai hon fod yn rôl ALL? Gallaf ddeall bod disgwyl i ofalwyr gymryd darlleniadau mesurydd o'r blaen, ond mae hyn bellach yn cael ei wneud o bell.</p> <p>CJ: Rydym yn symud tuag at fonitro electronig ac mae swyddogion sy'n gyfrifol am hyn.</p> <p>SJ: Cyfeiriwyd at ddogfen CIPFA am y wybodaeth hon felly dylai hynny fod yn ddiffiniad clir o rolau?</p> <p>JL: Rydym yn edrych ar yr hyn y mae ysgolion yn ei dalu ar hyn o bryd am hynny, os yw'n ymddangos y gallai fod yn gyfrifoldeb yr ALLau.</p> <p>OM: Ychydig flynyddoedd yn ôl fe wnaethon ni godi bod rhai gwasanaethau'n cael eu talu o'r gronfa gydfuddiannol, a yw hynny'n dal i ddigwydd?</p> <p>JL: Na, mae taliadau gwasanaethu wedi'u cynnwys yn y cyfrifiadau nawr.</p> <p>CJ: Nid wyf yn siŵr am y rhain ac ni fyddwn yn gyfrifol am y maes hwn. Mae angen i ni ddiweddarau ein dogfennau ac wedi edrych ar yr hyn y mae RhCT yn ei ddarparu. Maen nhw'n gwneud pethau ychydig yn wahanol felly byddai angen i ni fynd drwy'r manylion.</p> <p>JL: Mae materion anfonebu wedi cael eu crybwyll ac rydym wedi trafod y rhain o'r blaen. A yw'r materion anfoneb a'r codi tâl ysgolion wedi cael sylw yn uniongyrchol?</p> <p>CJ: Rydym wedi ceisio datblygu system ar RAMIS a fydd yn rhoi cyfle i ysgolion wneud sylwadau cyn cymryd taliad, ond rydym wedi cael anawsterau oherwydd materion staffio.</p> <p>SJ: Mae costau goramser i ofalwyr pan fydd gwaith yn cael ei wneud yn fater go iawn. Os yw'r ALL yn ariannu'r gwaith, mae angen i'r ALL dalu'r costau goramser, a oes modd gwneud unrhyw beth am hyn?</p> <p>CJ: Does dim cyllideb gyda ni, ond mi alla i gael trafodaeth gydag Anthony Lewis am y peth.</p> <p>OM: O ran anfonebau ar RAMIS, a oes unrhyw ffordd y gall ysgolion gael rhybudd pan fydd anfonebau'n cael eu rhoi yno?</p> <p>CJ: Byddwn yn gofyn a oes modd gwneud hynny.</p> <p>JL: A oes rhestr o swyddi y gall ysgolion ymgymryd â nhw eu hunain a beth sydd ei angen arnynt i hysbysu'r ALL cyn ymgymryd â hi?</p> <p>CJ: Dylai ysgolion hysbysu'r ALL / Ystadau os ydynt yn bwriadu gwneud gwaith gan fod rheoliadau y mae angen eu dilyn. Mae angen gwneud unrhyw waith i'r fanyleb bresennol.</p> <p>RSD: A allech chi ddarparu rhestr o gontractwyr y gallem gysylltu â nhw os oes gennym waith i'w wneud? Rwyf wedi mynd at y cyflenwr a ffeirir, ond mae'r amcangyfrifon wedi bod yn afresymol, ac rwy'n teimlo nad ydym yn cael gwerth am arian.</p> <p>CJ: Gwnaethom gynnal ymarfer caffael gyda RhCT a dyfarnwyd y contract i Adeiladwyr ACE/Lorne Stewart. Mae'n rhaid iddynt fodloni llawer o fanylebau megis cymwys yn briodol, cael yswiriant priodol a defnyddio deunyddiau cywir. Mae hyn yn gwneud i'w ffioedd edrych yn fwy na chyflenwr nad yw'n bodloni'r gofynion hyn.</p> <p>RSD: Rwy'n deall hynny, ond mae'r costau'n enfawr. Cawson ni ddyfynbris o £50,000 i adnewyddu toiledau ein merched oedd yn annerbyniol, ac ni allem gyfiawnhau gwario'r arian hwnnw.</p> <p>CJ: Mae llawer o bethau y mae angen eu cynnwys cyn y gallwn gytuno ar y gwaith. Rwy'n deall y</p>

Na.	Trafodaeth/Gweithredu
	<p>pryderon, ond mae'n rhaid i ni gadw at y rheoliadau.</p> <p>Gan nad oedd mwy o gwestiynau, diolchwyd i Mr Jones am fod yn bresennol a daeth y cyfarfod i ben.</p>